

LUTHAGSNYTT

Huset som flyttade – från Rasbo till Stabby Allé

Jul-Piñata med fina priser

Strandhugg i Cajsas Kök

En knarkfabrik i Luthagen

Har du någonsin hört talas om ett piñataregn?

Kära läsare, det är dags att summera året som gått 2017. Så mycket bra har hänt i vår närhet. Vi har ex. försetts med en ny idrottshall vid Tiundaskolan, vilket är toppen för alla som inte vill hålla på med inomhusfotboll vintertid.

SIGNERAT REDAKTÖR'N

Den nya rhododendron-planteringen som skiljer Stabbylyckan från banvallen, gladdde många på försommaren 2017. I dagsläget, i denna de gråvita nyansernas tid, är det lite extra trösterikt att begrundna att det just - när du läser detta - laddas för fullt i häckens rotsystem. Näringsdepåer fylls för att småningom kunna glädja oss när rhododendron återigen går i blom, framåt sena maj.

I det här numret av Um Luthagsnytt kommer vi bl.a. att spana in fåglar i staden, sniffa tweed i en nystassad litterär oas på Drottninggatan och delvis få lära om, om vad som är miljövänligt och inte. För trodde du t.ex. att det är mer miljövänligt att köpa en plastgran än en riktig? Läs mer på uppslaget som är signerat femte årets civilingenjörsstudenter med inriktning på materialvetenskap (s. 8-9).

Vi gör ett Strandhugg hos Cajsa Johansson, grundaren av Cajsa's Kök, som definitivt har satt Uppsala på hela mat-Sveriges karta. Möt en energisk entreprenör som sätter sin kärlek till måltidshantverket i första rummet.

Harold Wfrankh är sig lik, i detta nummer spytt han sin galla över den förtätningsonani som tycks pågå bakom stadsplanerarnas stängda dörrar. Om du redan nu har satt kaffet i vrångstrupen ska du nog undvika HW's insändare på s. 15 och gå raka vägen till...

Något betydligt muntrare; Luthagen har försetts med en "årets hantverksmästare 2017 i Uppsala län". Känn på den ... Ty, om du inte känner ett stråk av stolthet när du läser om Christer Berglund kan det bero på att du är för sträng (detta är en sällsynt dålig göteborgsk ordvits som du med fördel glömmer å det snaraste).

Vår trogne härjedaling till kulinarisk ekvilibrist, Lars-Olof Mattsson, överraskar sig själv när han på sidan 20 väljer att ge efter för det gröna och börjar att sparra med sparris.

I trakten av Gjuteriparken finns en knarkfabrik, författaren Christer Rindebratt vet mer på s. 23.

På Noragatan i Stabby (läs Maria Klefbeck's serie Leva & Verka för att lära mer om var sjutton den gatan ligger) står den tidigare länsmansbostaden i Rasbo - en tankevrurpa som får sin förklaring på s. 25-27.

Vill du hjälpa dina medmänniskor att kunna briljera med fiffiga rim på julafton samtidigt som du då har chansen att få en klapp från någon av våra piñata-kamrater. Eller vad sägs om grekiska delikatesser från Myrtos, böcker från författarna Roger Gyllin, Ingvar Svanberg och Christer Rindebratt, Uppsalapraliner från Chocolate och Lindvalls Kaffe, en rustik träback fylld med smarrigheter från Coop Konsum Ringgatan eller en vacker plåtbuk med Premiumkaffe från stadens stolta kafferosteri Lindvalls.

Detta och mycket mer i numret du nu greppar. Med dessa ord vill jag önska dig och de dina en synnerligen personligt tilltalande julhelg, ett gott nytt år och hjärtlig Alla hjärtans dag.

"Jisses så han tar i", kanske någon tänker nu. Och tacka fasen för det. Nummer sex är en långliggare, vilket innebär att du inte kommer att se röken av ett nytt nummer förrän den 23 februari. Så ta väl hand om dig, trevlig läsning! ■

GRATIS - tack vare er!

Hur kan Uppsalamagasinet Luthagsnytt vara ett gratismagasin?

Bland annat tack vare våra lokala annonsörer, tack till er!

Men det är ett välkänt faktum att alla tryckta medier lever i en ekonomiskt ansträngd tid. Luthagsnytt kommer ut sedan 2005 och vi ser mest fördelar med att vara just gratis. Ett pappersmagasin som du kan bläddra i många gånger om. Därför vill vi särskilt uttrycka vår tacksamhet till dig som vill vara med och stödja Luthagsnytt med bidrag!

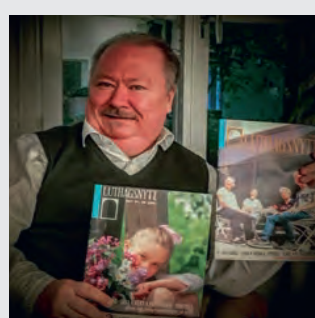
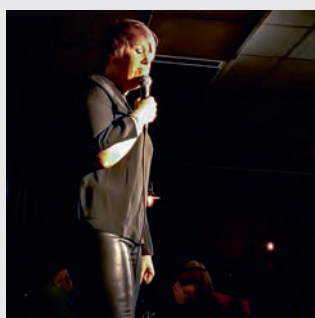
Stöd oss gärna:

Plusgiro 409696-2
Swish 123-5680160

I DETTA NUMMER

- Bok: Fåglar i staden **5**
 Bokhandelns nya svid **6**
 Vinnarna i fikabildstävlingen **7**
 Forskningsuppslaget:
 Ekologiska fotavtryck **8**
 StrandhHugg i
 Cajsas kök **12**
 Mimmi's hjälper utsatta
 arter genom att sälja kaffe **17**
 Grönrätt av sparris **20**
 OM: Afternoon Tea **22**
 Christer Rindebratt
 – Skriver för att överleva **23**
 Leva & Verka:
 Ett hus med anor **25**
 Jul-piñata med fina priser **29**

SPANA IN OSS
PÅ INSTAGRAM

FÖLJ LUTHAGSNYTT
PÅ FACEBOOK

LUTHAGSNYTT.SE
FÖR MER LÄSNING

HÄR HITTAR DU MAGASINET

Livsmedelsbutiker
 COOP Nära Ekeby
 ICA Luthagens Livs
 ICA Nära i Stabby
 Konsum Ringgatan
 Nelins (Börjetull)

Övriga
 Dufbäck & Co.
 Familjeläkarna
 Himla Concept Store
 Karins Skafferi
 Leffes Cykel
 Stabby Prästgård
 Stadsbiblioteket
 Stadsmissionen (Börjetull)
 Waynes Coffee
 (Forumgallerian)
 Waynes Coffee
 (Smedsgränd)
 Öster Om Ån

Kungsgårdets vårdcentral

Tillsammans
för din
hälsa

En bra start för dig och ditt barn

På barnavårdscentralen möter vi varje barn utifrån familjens behov. Och vi följer med ända fram till skolstarten. Vi har grupper för nyblivna föräldrar, helt utan kostnad. Buss linje 6 stannar utanför och det finns parkering.

Välkommen till oss!

Telefon: 018-611 78 55, vardagar 7.30–17

Adress: S:t Johannesgatan 28 A

regionuppsala.se/kungsgardet

Region Uppsala

Hitta julklapparna hos oss!

Julrea 30-70%
Onsdag 27 december 15-18

**God Jul
&
Gott Nytt År**

ZOON
INREDNINGAR

Öppet tisdagar 15-20 | Hildur Ottelinsgatan 9 | 018-24 04 73

Nelins

Livsmedelsbutiken för hela familjen • Börjegatan 70

LIVSMEDELSBUTIKEN I LIBROBÄCK/ BÖRJETULL

Frukt & Grönt - Alltid till lägsta dagspris!

Mån-Fre	8 - 21
Lördag	9 - 19
Söndag	10-19

Delidisen: mån-fre 18-19
lör 9-17, sön stängt

Tel. 018-53 34 44 **nelins.se**

LOTTO
med Joker

Pricka in en vinnare,
ta en kaffe och en
varm korv i Nelins
spelhörna!

Keno

Försök att föreställa dig en stad som är helt utan fågelsång, och där inga änder finns i ån. För de flesta av oss framträder då bilden av en överklig, ödslig plats. Men så kunde våra städer ha sett ut om det inte hade varit för den folkrörelse som tog fart i slutet på 1800-talet.

Fåglar i staden - en bok för alla

STRAX INNAN SOMMAREN kom Roger Gyllin (bekant för våra läsare sedan sin tid som mångårig författare av Fågelrapporten i magasinet, reds anm) och Ingvar Svanberg (forskare med inriktning på etnobiologi och kulturzoologi) ut med boken "Fåglar i staden". Den belyser denna rörelse och är därför så mycket mer än "bara" en fågelbok.

Det hela började när Roger Gyllin och hans gode vän Ingvar Svanberg kom att diskutera den tidigare redaktören vid Hudiksvallsposten, Erhard Bergströms, bok från 1933 om inplanterade fåglar i svenska fågeldammar och vattendrag.

– Vi insåg att det inte fanns någonstans där det togs ett helhetsgrepp om den här delen av historieåtergivningen, berättar Roger. Vi var eniga om att vi gemensamt kunde bidra till att fylla det glappet och så var fröet till boken sät.

Att Ingvar Svanberg är "otrolig på att söka i gamla källor och hitta tidningsurklipp med relevans" är något Roger Gyllin återkommer till gång efter annan.

– Egentligen kan man säga att boken belyser arbetarrörelsens inflytande över stadsplaneringen, förklarar Roger. När arbetarklassen i städerna växte blev det allt fler människor som inte hade möjlighet att lämna staden för att åka till ex. sommarnöjen på lantgårdar o.s.v. Behovet av rekreatiomsområden blev tydligt och

anläggandet av allmänna parker kom som ett direkt resultat därav.

Inte bara för inbitna fågelälskare

I den 151 sidor långa boken tas läsaren med på en tidsresa där fåglarna utgör den röda tråd utifrån vilken samhällsförändringarna beskrivs. Berättarstilen är lätt-sam och därmed lättillgänglig vilket talar för att detta inte alls är ett alster för fågelentusiaster enkom.

– Tvärtom, hävdar Roger. Det är snarare en bok för den breda allmänheten och kanske mindre riktad till den inbitne fågelkådaren.

Efter mina protester enas vi om att Fåglar i staden är en bok för alla, inte minst den inbitne fågelkådaren som med stor sannolikhet inte har det kulturhistoriska perspektivet med sig när hen är ute i stadens parker och spanar efter bevingade vänner. För den som läser boken blir upplevelsen i stadens parker så mycket rikare och mer mångfasetterad tack vara den historiska kontext man som läsare förses med.

Näst de rena fakta man serveras är humorn något som alltid ligger på lur. Historiska anekdoter, som t.ex. den om hur några "pilsnergubbar" i en park i Västerås faktiskt gav upphov till den mellansvenska stammen av kanadagäss i Mellansverige, gör att historieskrivningen görs på ett sätt som folk begriper. ■

FAKTA

Fåglar i staden, Dialogos Förlag, 151 sidor; inbunden, illustrerad
Författarna Roger Gyllin är aktiv fågelkådare och flitig författare i ornitologisk press, men också svensk slavist och professor emeritus vid Uppsala universitet.
Ingvar Svanberg har skrivit flera böcker om människans relationer och föreställningar om växter och djur.
ISBN 978-91-7504-317-3

Drottninggatans Bokhandel (DB) har den senaste tiden genomgått en del förändringar. Vissa som knappt har märkts och andra som tett sig mer uppenbara.

Bokhandelns nya svid

- Frammanar läslust och doften av tweed

IVÅRAS TOGS BUTIKEN ÖVER av Ludvikabaserade Globe bokhandel. Men det var något som besökaren knappt tog notis om tack vare att den tidigare ägaren, Mårten Ericsson, fortsätter som ansvarig för butiken tillsammans med kollegan Anders Olsson. Under hösten däremot har DB satsat på en helt ny inredning - och det märks! Som besökare slås man av känslan att förflyttas, i och med klivet från gatan in i butiken, till en engelsk bokhandel. Med sina hyllrader med mörkbetsad ekfanér skapas den där magiska känslan av läslust.

- Vi är snart helt färdiga med den nya inredningen, berättar Mårten. Men några sektioner väntar vi fortfarande på att de ska bli klara.

I butiken är det under vårt besök en ständig ström av besökare - men aldrig trångt. När Globe bokhandel tog över DB var det

med en uttalad övertygelse om att kundunderlaget i butiken skulle kunna öka. Och med tanke på den stadiga, om än till antal blyga, tillströmningen av kunder och de åtskilliga telefonsamtal kollegan Anders hinner ta emot under vårt besök, så hyser vi goda förhoppningar om att Drottninggatans Bokhandel kommer att vinna alltfler fans, inte minst bland tweedälskande anglofiler som vill läsa på svenska*, med sin nya inredning. Magisk läslust, var ordet.

Drottninggatans Bokhandel finner du på Drottninggatan 7 och drottninggatans.se

Anders Olsson

*Vi förmodar att riktiga hardcore-anglofiler säkert också styr stegen till Svartbäcksgatan 19 och (the) English Bookshop vars utbud uteslutande är på engelska.

Tävlingsresultat: Bästa fikabilderna

I nummer fem utlyste Um Luthagsnytt tillsammans med Lindvalls Kaffe en tävling som gick ut på att dela sin bästa fikabild med oss. De fem vinnarna (utan inbördes ordning) skulle belönas med var sitt ex. av jubileumsboken "Tack för Kaffet - 125 år", i vilken historien bakom Lindvalls Kaffe presenteras tillsammans med rikliga illustrationer.

Följande bilder förlämnar sina upphovskvinnor med en bok:

Foto: vronkan70

Foto: supichristina

Foto: amlarsd

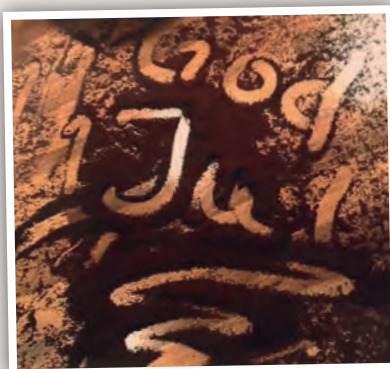
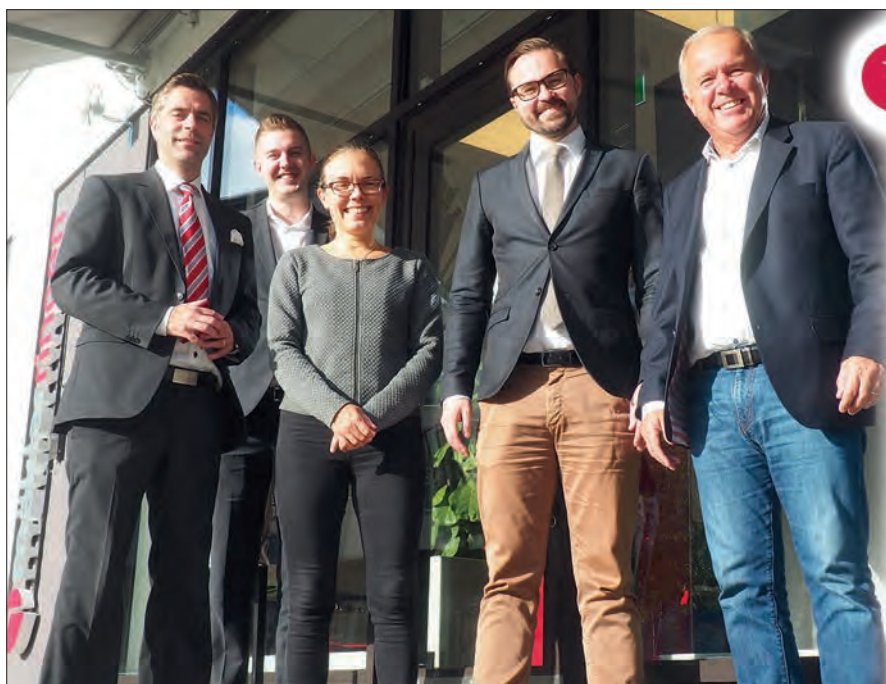

Foto: Yvonne L

Foto: miniatyrlena

mäklarringen

Tack för ett första år på
Mimmi Ekholms Plats!

*Kom gärna in om du vill
prata bostad med oss!*

Tel. 018 - 65 80 80
maklarringen.se/upsala

MYTER, SANNING OCH FÖRÄNDRING

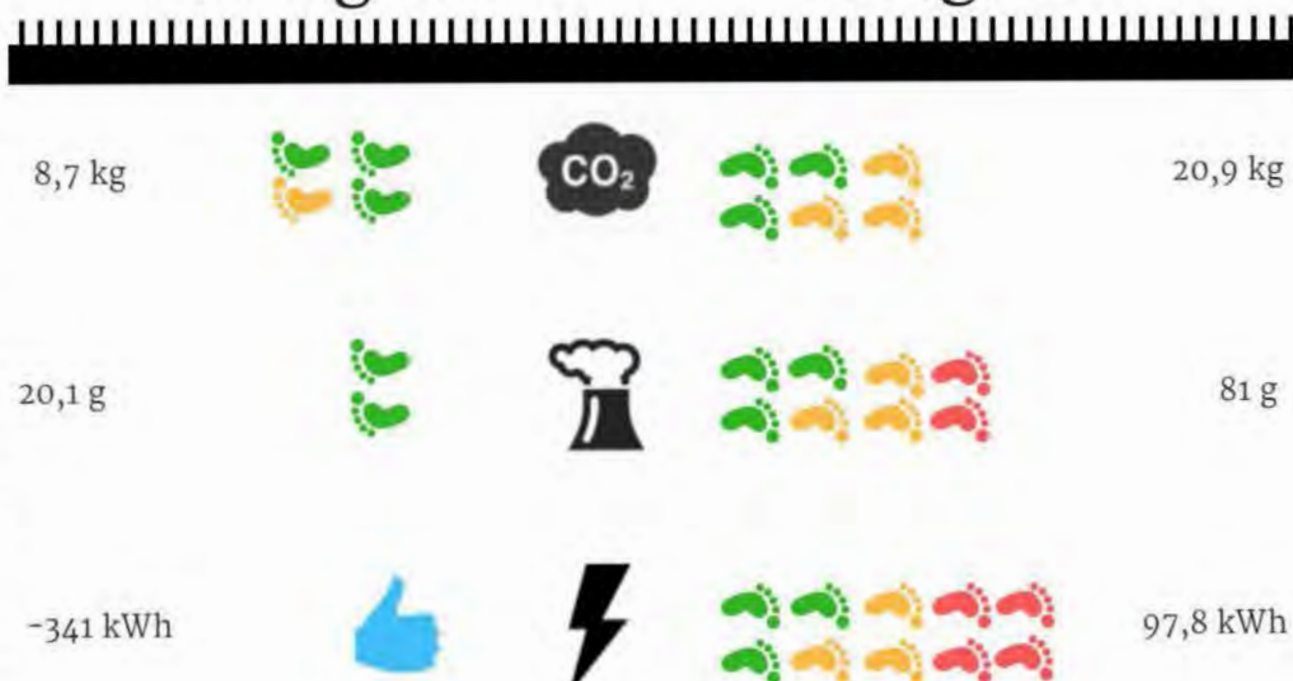
Tändare

Tändstickor

Äkta gran

Plastgran

*Femte årets civilingenjörsstudenter med inriktning på materialvetenskap

Vinglasflaskor

Bag-in-box

0,0379 kg

0,209 kg

0,44 g

1,14 g

2,2 kWh

0,73 kWh

Gäller en förpackning för inneslutandet av 75 cL vin från Italien, med användning i Uppsala.

Stålhink

Plasthink

Grilltändare

Tändvätska

54 kg

101,5 kg 15 kg

92 kg

1,77 g

9 g 13,4 g

44,7 g

19,2 kWh

13,6 kWh 43 kWh

314 kWh

Gäller en behållare som rymmer 10 L och är tänkt att användas i Uppsala. Analysen går i många fall att applicera på andra produkter bestående av stål och polypropenplast.

Motsvarar antändning av totalt 10 kolgrillar per år, under 10 år, i Uppsala (15 L tändvätska à 15 cL per tillfälle).

Låg påverkan.

Medelpåverkan.

Hög påverkan.

Bidrar till energiproduktion.

Utsläpp som syftar på främst kväve- och svaveloxider (NOx och SOx).

Energiförbrukningen för både tillverkning och användning.

Koldioxidemission per funktionell enhet.

Tiundaskolan certifieras

- Blir "Miljöbyggnad energiklass guld"

När Tiundaskolan ringer in till lektion för första gången i höst, efter år av nybyggnation, så är i princip allting nytt. Med det lyckliga undantaget; personal.

Multihallen används redan flitigt sedan invigningen i september och tanken är att resterande skolbyggnader också ska kunna användas för föreningsliv m.m. utanför skoltid.

Det är en ytterst energismart skola som invigs i höst. Med en egen soleanläggning kommer Tiundaskolan bli Skandinavien första att kunna ladda ett eget miljövänligt batteri, bestående av saltvatten och bomull*, att kunna användas när den gör mest nytta. Med kapacitet att alstra cirka 96 000 kilowatt per år innebär det att skolan kommer att bli självförsörjande med motsvarande tolv procent av årsförbrukningen.

För att skolan ska nå högsta miljöklassificering inom energiområdet har stom- och detaljlösningar utförts för att minimera värmeförluster. Detta kombineras med effektiva system för uppvärmning, ventilation, styrning av belysning och tidkanaler. Belysningen utgörs av ledbelysning med närvarosensorer och dagsljusstyrning som anpassar belysningen efter inkommande dagsljus. Ventilationen styrs med koldioxidmätare och närvarosensorer för ansvarsfull energiförbrukning och god inomhusmiljö.

Detta sammantaget kvalificerar skolan enligt SGBC (Sweden Green Building Council) att certifieras enligt Miljöbyggnad energiklass guld - högsta betyg, för att använda skolterminologi.

Projektet är en del av Uppsala kommuns Skolfastigheter AB's samarbete med STUNS, Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle. ■

"NYA" SVERKERSKOLAN - Fler elever, klasser och adresser

Från och med hösten 2018 kommer Sverkerskolan att vara en tre-parallell grundskola för årskurserna förskoleklass till nian. Under december kommer Uppsala kommun att bjuda in vårdnadshavare till barn i dessa åldrar till s.k. fokusgrupper, i vilka man tillsammans hoppas kunna komma fram till de bästa idéerna för att sedan se hur dessa ska genomföras. En process chefen för den kommunala grundskolan, Ingela Hamlin, ser fram emot och tycker "ska bli spännande".

Dagens 300 Sverkerelever ska på sikt bli närmare 850 stycken och verksam-

heten kommer att drivas på två adresser, den yrenoverade på Sysslomansgatan samt i lokaler på Götgatan 17. Skolan och utbildningsförvaltningen har identifierat vilka förändringar som är nödvändiga när lokalerna på Götgatan omvandlas till en permanent grundskola. Det handlar framförallt om att anpassa skolgården och matsalen. Lokalerna ska dessutom avgränsas tydligare mot den angränsande gymnasieskolan och bli självförsörjande på specialsalar.

Sverkerskolan blir valbar för årskurs 4-6 i skolvalet 2018. ■

Luthagens Bygg

Vi är specialiserade på kök-
och badrumsrenoveringar!

behörig
våtrum

bygg
keramik
rödet

Kaj Kumpula
Tel. 0708-489230
www.luthagensbygg.se

Sara Karlsson Bilverkstad AB

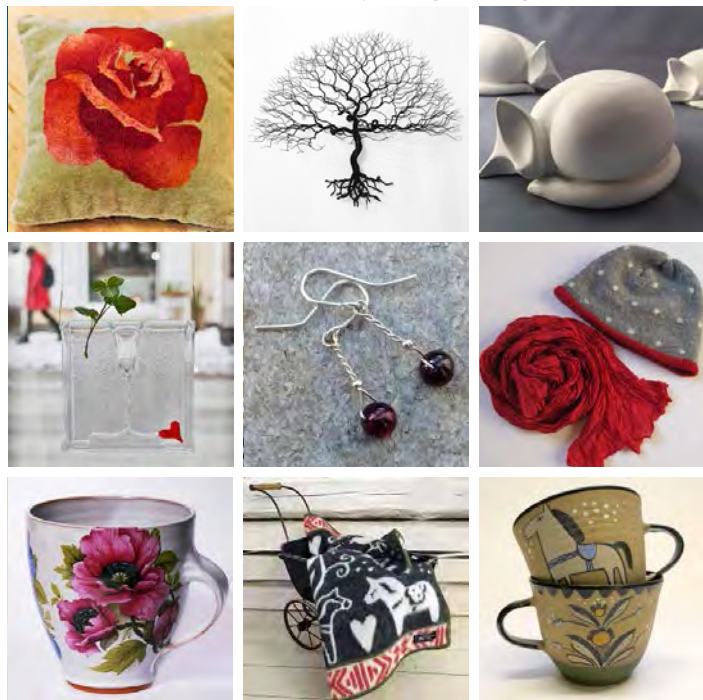
Den kompletta
allbilverkstaden
med kompetens
och kunnande

Hildur Ottelinsgatan 21 B
(Nedanför Eriksskolan)

018-54 35 60

Svenskt konsthantverk och formgivning sedan 1980.

Välkommen till Uppsalas äldsta konsthantverksbutik!
Keramik, glas, textil, silver, smide, ullfilar och egna klädkollektioner.

ÖSTER OM ÅN

KONSTHANTVERK · FORMGIVNING
Svartbäcksg. 18 UPPSALA, www.osteroman.com, tel. 018-71 15 45

*Tandläkarna
på Wallingatan 1
önskar er en underbar vinter!*

Vi har anställt
en till tandläkare
och kan nu ta
emot nya patienter,
välkomna till oss!

018-444 33 55 | www.wallingatan1.se

Rehab Resurs

i Uppland AB

Träna balans och styrka i liten grupp

Vi erbjuder dig som är 60+:

- Träning av balans och styrka med enklare redskap
- Gruppträning ledd av sjukgymnast/fysioterapeut
- Medicinsk yoga på matta eller sittande på stol
- Träning för dig som behöver extra stöd

Öppet tisdagar mellan klockan 9.30 - 12.00

Gruppträning klockan 10.00 - 11.00

(Naturligtvis fortsätter våra andra grupper som vanligt)

Terminsstart
måndag
8 januari

Varmt välkommen till oss!

S:t Olofsgatan 6, 072-573 77 33

www.rehabresurs.se

”

Jag tror mycket på att man måste vara beredd att ta chansen när möjligheter dyker upp, vare sig det rör sig om slumpen eller inte...

Om man ombeds att komparera adjektivet ”effektiv” så skulle det kunna låta ungefär så här; effektiv — effektivare — Cajsa Johansson. Hennes företag Cajsa's Kök har sedan starten i mitten av 90-talet kommit att bli bekant för de allra flesta uppsalabor. Den här novemberdagen har jag bestämt mig för att StrandHugga henne på en av de kulinariska adresser hon basar över; Café Slottet.

SIGNERAT PEDER STRANDH ILLUSTRATION AV ANNA BJELVENFELT

Cajsa Johansson

Kökets virtuos

DEN I MITT FALL nästan obligatoriska kaffekoppen står snyggt parkerad framför mig på bordet inne i Uppsala slotts Vasasalen. Mitt emot mig slår Cajsa i en skvätt mjölk i sin identiska lilla bägare, samtidigt som hon börjar sin berättelse om sitt intresse för mat.

– Redan som liten tyckte jag mycket om att vara med de vuxna i köket, och att spendera tid med min farmor och farfar på deras gård i det numera uppländska Hudunge i Heby kommun (kommunen tillhörde Västmanland fram till 2007, red.).

Hon tyckte att det var häftigt att få vara med och jobba och göra grejer på gården ... Att det var vuxensysslorna som lockade henne särskilt.

Via Östra till Västra Aros

Hemmet och skolan fanns i Östervåla och hon målar upp bilden av en rätt blyg tjej som inte stack ut nämnvärt bland klasskamraterna under skoltiden. När hon började i årskurs åtta blev det dags för praktik och valet av praktikplats kan, så här i efterhand, definitivt ses som en tydlig indikation på vad som väntade i framtiden.

– Jag valde att praktisera på ett värdshus och där hittade jag min plats jättesnabbt! Det hände tusen saker samtidigt, minns hon. Jag fick stå i kallskänken och göra räkmackor och ... Jag kände att jag gillade den energi och tempo som den typen av köksmiljö är fylld

av. Och själva det hantverk som kockyrket innebär, att man får jobba med händerna, hade en lika stor del i att jag tidigt visste vilken bransch jag ville utbilda mig inom.

När hon året därpå började i nionde klass skulle det väljas gymnasieutbildning och hon sökte och kom in på restaurangutbildningen i Västerås.

Familjen hade släkt som bodde i den västmanländska metropolen varför det var mest praktiskt att hon skulle spendera gymnasieåren där. Hennes mål var däremot alltid att komma till Uppsala så när restaurangutbildningen var avslutad packade Cajsa väskorna och styrde kurs mot Östra Aros.

– Då som nu var det brist på kockar så jag hade en hel

KORT OM...

Cajsa Johansson är född 1968. Hon växte upp i norduppländska Östervåla. Bor i centrala Uppsala.

del jobberbjudanden att välja mellan, minns hon. Jag valde att börja på Restaurang Saluhallen där Gudmund Matthiasson basade och hon introducerade mig på ett fantastiskt sätt på djupet i det franska köket.

Ett eget kök

Efter ett antal år som restauranganställd - och dessutom framgångsrik tävlingskock, ofta i lag med Mats Naesström (numera köksmästare i den s.k. Plockgruppen) - startade Cajsa Johansson 1995 det egna företaget Cajsa's Kök. Det var mycket slumpen som spelade in när tillfället att starta cateringverksamhet i Kristallens lokaler dök upp, menar Cajsa.

– Jag tror mycket på att man måste vara beredd att ta chansen när möjligheter dyker upp, vare sig det rör sig om slumpen eller inte, och min satsning på catering gick snabbt hem, säger hon samtidigt som vi passar på att fylla på våra nu tomma kaffekoppar.

När Cajsa's Kök startade var det med (blott) två anställda. Tämligen snart växte man ur restaurangköket i Kristallen och har sedan dess fortsatt att växa stadigt. Idag finns Cajsa's Kök på ett flertal adresser i Uppsala och i Stockholm där deras catering ständigt vinner nya

gourmeter till kunder ... Och de två anställda har blivit fyrtio till antalet.

En egen matfilosofi

Med sin långa erfarenhet av bl.a. det franska köket i bagaget har Cajsa Johansson valt att utveckla sin egen kulinariska identitet. I samband med sin medverkan i Kockarnas Kamp på TV4, som hon framgångsrikt deltog i 2014, uttryckte hon det så här: "Jag är ingen grädd- och smörkock". Den som väljer att äta något ur Cajsas utbud i dag väljer att äta närodlat av säsongens primörer (så långt det är möjligt).

– Däremot kryddar jag gärna med touch från fjärran, tillägger hon. Då är medelhavsområdet ett av favoriterna att hämta inspiration ifrån.

Cajsa's Kök har sedan länge ett samarbete med Perus ambassad i Stockholm till vilken man kontinuerligt levererar smakupplevelser.

– Peru är ett av de länder jag nu tittar lite extra på, och drömmer om att åka till för att kunna få ännu mer inspiration ... Sedan måste jag ju ta chansen att besöka Machu Picchu. ■

FAKTA

I dag erbjuder Cajsa's Kök catering i Uppsala och Stockholm. Festlokalerna erbjuder man i Uppsala bl.a. Vasasalen på Uppsala Slott, Orangeriet och Linnésalen i Botaniska Trädgården och Ljusgården i Muninhuset. Cajsa's Kök omfattar även Café Alma som vardagligen serverar luncher i Universitetshuset, lunchrestauranger i Muninhuset och i Fyrisborg samt Slottets café på Uppsala slott.

HAROLD WFRANKS BETRAKTELSE

SIGNERAT HAROLD WFRANKH

PZABADOO!

Erik Pellings (S) vision för uppsala 2025?

P. Frank
2017

OM JAG HADE FÅTT EN KRONA för var gång ordet "förtätning" nämnts hade jag haft råd med ett slott på franska Rivieran. Och som smiter-tiderna ser ut hade jag antagligen sluppit undan skatt genom att placera resterande del av förmögenhet i nåt skatteparadis likt Jersey, Malta eller Panama (Ja, du läste rätt - bara för att Jersey och Malta ligger i Europa innebär det inte att dessa hemligfickor slipper undan det välförtjänta epitetet om "paradis").

När man i Uppsala nuförtiden snubblar över en grön plätt mellan Berthåga i väst och E4:n i öst så vaknar genast pengatörsten till liv ... Eller som det mer PK (Politiskt Korrekt, red. anm.) motiveras; Då uppen-

barar sig en hett efterlängtd möjlighet att bygga bort bostadsbristen.

En annan orsak till denna oproportioneliga önskan att förtäta är sannolikt en underliggande narcissistisk drift där önskan om att skriva in sig i "historien om Uppsala" spelar in. Enkelt uttryckt, man vill pissa in revir i historieböckerna. Men här lever folk sina liv, här har vi våra behov av rekreation och fri sikt.

Hur i hundan är det tänkt att vi ska stå ut om utsikten mot framtiden hela tiden begränsas av husfasader. Snacka om att förtättningsivern håller på att få hela Uppsala att gå in i väggen. ■

LIVSMEDEL

Sysslomansgatan 19-21
Öppet alla dagar

ICA NÄRA STABBY

Hällbygatan 27
(Mimmi Ekholms plats)
Öppet alla dagar 7-23

NELINS FRUKT & GRÖNT

Börjegatan 10 i Librobäck
Tel. 018-533 444
Öppet vard. 8-21, lö. 9-19, sö. 10-19

Ringgatan 31
Öppet alla dagar 7-23
Tel. 010-7412590

Delikatesser & presentkorgar
Soppa, sallad och paj
Daglig leverans av bröd
Tel. 018-55 56 37

FACKHANDEL

BUTIK FÖR HUND OCH KATT
TRM OCH HUNDDAGIS

Fyrsvallsgatan 22
Granne med Nelins
www.petstoresweden.com

INREDNINGAR

Hildur Ottelinsgatan 9
Öppet tisdagar 15-20
Tel. 018-24 04 73

Sibyllegatan 9
Tel. 018-53 60 45

KROPP & HÄLSA

LUTHAGENSTANDVÅRD

Vasagatan 1C
Tel. 018-50 77 70

Den lilla vårdcentralen
utan väntetider.
Öppet året runt!
Barnspecialist.

Familjedoktorn
Sysslomansgatan 15 B
www.familjedoktorn.se
Tel. 018-55 16 66

018 - 444 33 55

www.wallingatan1.se

Apoteket Livet

Sysslomansgatan 6
Tel. 018- 15 21 06

Kungsgårdens
Vårdcentral

St Johannesgatan 28
Tel. 018-611 78 55

i Uppland AB

Sjukgymnastledd gruppträning
Träning för dig med cancerdiagnos,
balans- och styrketränningsgrupp 65+,
medicinsk yoga för alla åldrar.
St: Olofsgatan 6, 072-573 77 33,
www.rehabresurs.se

Medicinsk fotvård

Geijersgatan 15B
tel: 018-551414
Välkommen!
Hälsningar Eva Hübbinette

REKREATION

STABBY PRÄSTGÅRD

Tre välutrustade lokaler
för fest, konferens m.m.
Stabby backe 1
Tel: 0708- 54 06 41
www.stabbygarden.se

SKÖNHET

Frisör
Börjegatan 52
018-55 00 20
www.salongluthagen.se

DIN SKÖNHETSSALONG I UPPSALA
Sysslomansgatan 26 | 018-51 00 33

Vindhemsgratan 32
Tel 53 13 88
www.salongvirvelvind.se

BEGRAVNING

Bergagatan 2
(hörnet kyrkogården)
Tel. 018-50 11 50
www.uppsalabegravning.se

ÖVRIGT

SIRIUS LOPPMARKNAD

Sturegatan 5
Tel. 018-51 11 15
Öppet: Mån-Tor 10-18
Fre 10-17, Lör 11-15

HUSBYBORG MÅLERI

Erbjuder tjänster inom måleri tex. inomhus-
målning, tapetsering och utomhusmålning.
Mobil: 0709 540 666 | www.husbyborgmaleri.se

VILL DU SYNAS I
LUTHAGSNYTT?
Ring 0704-79 59 13

I december påbörjas ett nytt projekt av familjen på Mimmi's Gjuteri där 1 kr för varje såld kaffedryck doneras till ändamål för att hjälpa utsatta arter av djur och växter världen över.

SIGNERAT KEWIN MADSEN

Du bidrar när du köper en kopp kaffe

MIMMI'S GJUTERI CAFÉ & BAR (MG) blir startplatsen för detta projekt som förhoppningsvis ska växa sig allt större med tiden, och då inte bara hos oss. Dagens s.k. "kaffekrona" kommer i framtiden att utökas till att gälla hela sortimentet och snart kan produkter köpas på MG där hela vinsten går oavkortat till naturprojekt runt om i världen. Vid större evenemang som ex. fester donerar vi en stor del av intäkterna till dessa ändamål. Projektet väljs med omsorg och ska täcka ett stort område med allt från det lilla koala-sjukhuset i Australien till frogPOD hjälpcentret i Atlantas botaniska trädgård i USA, där bl.a. några av världens mest hotade grodor finns.

Under åren har vi följt olika projekt, både små och stora. Vissa har växt till sig medan andra har mötts av enorma motgångar. Men gemensamt för dem är att de alla har kämpat, och kämpar fortfarande, för att göra skillnad. Vi vill hjälpa dessa eldsjälar att utföra sitt arbete. Dessutom ska vi själva starta nya projekt, dels för de djur som de allra flesta redan känner till. Men också för arter som inte har haft turen att nämnas i världens medier.

Toughie, ingen vanlig groda

Det var i synnerhet ett projekt som fick oss att tänka till ordentligt. Det ska nog ses som anledningen till att vi redan nu väljer att köra igång vårt eget (projekt, red) trots att mycket jobb och planering återstår för oss. Det handlade om en groda vid namn Toughie. En liten brun groda som nog inte många har lagt på minnet eller ens hört talas om. Kanske såg han inte mycket ut för världen men Toughie var speciell på många sätt ... Och den sista av sin art. Under flera månader följde vi ivrigt rapporteringen från expeditioner, meddelanden om Toughies liv och den sista glöden av hopp. Citatet "Alla djur är jämlika, men några är mer jämlika än andra" blev verklighet den där dagen Toughie inte längre orkade. Ytterst få nåddes av nyheten om att en hel art hade utrotats. Idag är allt som finns kvar av Toughies art ett namn på en lista som växer sig allt större.

Det är NU som gäller

Tiden rusar förbi, dagar blir till veckor och veckorna blir till månader. Men ändå tror vi oss alltid ha tid ... att "det" på något sätt kan vänta tills morgondagen. Vi trodde själva att det fanns tid för Toughie, att det någonstans i ett annat hörn av världen fanns en själsfrände till den lilla grodan - men så en dag hade tiden runnit ut. Toughies öde blev en väckarklocka för oss och nu i december påbörjar vi vårt eget projekt för att hjälpa andra arter ... Arter som fortfarande har lite tid kvar. ■

”

Kanske såg han inte mycket ut för världen men grodan Toughie var speciell på många sätt ... Och den sista av sin art.

KARINS
SKAFFERI

Julen
NÄRMAR SIG

*Vi har ett utökat sortiment
med julanknytning!*

Här hittar du alla de goda presenterna
till både dig själv och alla andra.

Geijersgatan 15 | Tel. 018-55 56 37

**I VÅR VÄRLD ÄR
CYKELN STÖRST**

- Vi kan cykel
- Vi är intresserade av cyklar
- Vi vill att du ska ha glädje av din cykel under lång tid

LEFFES CYKEL

Sibyllegatan 9 • Uppsala • 018-53 60 45

VASALÖPPET
CYKEL
VASAN
OFFICIELL LIVSBANDÖR

Tvåhjulsmästarna
tvåhjulsmästarna.se

Vi är nu många flera!

Vi tackar för förtroendet med den fantastiska tillströmningen av patienter och har nu utökat vår personal för att fortsätta ge ett vänligt och personligt bemötande till gamla och nya patienter. Välkomna till framtidens vårdcentral!

- Drop-in hela dagen
- Direkttelefon hela dagen
- Kvällsmottagning
- Specialistläkare
- Laboratorium
- Sjukgymnastik
- Kurator
- BVC

Student-
mottagning
alla dagar!

Familjeläkarna
LUTHAGEN

Familjeläkarna i Luthagen
Hällbygatan 31
752 21 Uppsala
Telefon: 018-511 511
www.famlak.se/luthagen

Lista dig på
1177.se
eller ring
018-511 511

I samband med Uppsala Fabriks- och Hantverksförenings Högtidsmöte den 18 oktober, utsåg Målarmästare C.E. Lindgrens Stiftelse violinbyggarmästare Christer Berglund till 2017 års hantverksmästare i Uppsala län.

Christer från Luthagen blev länets Hantverksmästare

VÄGEN TILL UTMÄRKELSEN började i unga år då Christer Berglund spelade fiol. Att han dessutom hade ett stort intresse för trä som material gjorde att han valde att utbilda sig vid Hantverkets Folkhögskola i Leksand, där han erhöll sitt gesällbrev. 1990 for han sedan till USA där han kom att arbeta hos William L Monical Inc. i New York City. Grundaren av företaget är en internationellt erkänd auktoritet inom området barockstråk-instrument och restauration. I sex år stannade Christer i företaget. Under sin tid i USA fick han även tillfälle att arbeta som konsult med The Axelrod Stradivari Quartet på uppdrag av The National Museum of American History vid The Smithsonian Institution i Washington DC.

Tillbaka i Sverige och Uppsala startade han 1997 Violinateljé Uppsala på Alsikegatan 2 (i tidigare pianofabriks fastighet, reds anm.).

– Det blir närmare 30 år som jag arbetat med fioler, säger han när vi talar med honom i hans ateljé. Det känns viktigt för mig att bidra till, och förvalta, ett hantverk som står för- och värnar kvalitet.

Genom åren är det många gesäller och läringar som fått möjligheten att förfinas sina färdigheter hos Christer Berglund i Violinateljé Uppsala, vilket bidrog till att Uppsala Fabriks- och Hantverksförening såg honom som en värdig mottagare av utmärkelsen 2017 års hantverksmästare i Uppsala län. ■

▲ Christer Berglund, här flankerad av ordföranden i Målarmästare CE Lindgrens stiftelse, Aram Afsahi och landshövding Göran Enander. Foto: Per Sandberg

Vill du läsa mer om Christer Berglund rekommenderar vi boken Passion av författarna Monika Björk och Magnus Lundberg, med foton av Bo Arrhed. ISBN 9789176947760

Byggplaner för Luthagsstranden utmed Fyrisån

UPPSALA KOMMUN FATTADE i november beslut om att anta detaljplanen för kvarteret Luthagsstranden, mellan Fyris skolan och Luthagsplanen. Det gör att det nu går att bygga 130 lägenheter, förskola och lokaler för centrumverksamhet längs Luthagsplanen. Det gröna stråket längs Fyrisån ska finnas kvar, förstärkas och bevaras som park, tillgänglig för allmänheten.

– Luthagsstranden ligger attraktivt till och är betydelsefull för utvecklingen av centrala Uppsala. Vi vill se mer handel och service samt fler bostäder i det här

området. Det är också viktigt att tillmötesgå behovet av förskoleplatser i den här delen av Uppsala, säger Erik Pelling (S), ordförande i plan- och byggnadsnämnden.

För att kunna nå den nya bebyggelsen, skapas en ny lokalgata, som även ska kunna användas av skolan och idrottshallen. Parkeringar till de nya bostäderna ska lösas genom parkeringsgarage i källarplan på den nya fastigheten. För skolans medarbetare och besökare ska det finnas en markparkering i de norra delarna av skolområdet. ■

FAKTA

Tanken är att bostäderna byggs etappvis och att hela planen genomförs inom fem år efter att planen vunnit laga kraft, vilket troligen blir första halvan av 2018.

MATTSSONS MAT

SIGNERAT LARS-OLOF MATTSSON

Jag har i tidigare krönikor antytt en viss oro över att den flitige praktiseraren av mina recept kan drabbas av vissa besvär (av arten skörbjugg och engelska sjukan). Därför har jag gett mig själv utmaningen att i detta nummer fokusera på grönsaker. Saken är inte helt lätt för en baconälskande och proteinberoende person som under-tecknad, vilken den väl egentligen inte borde vara.

En utflykt i det gröna

Grönsaker tillhör vår matkultur lika väl som kött och fisk. Potatis är måhända något av en nykomling men rovor har vi odlat och ätit sedan urminnes tider. Redan vikingarna satte förtjust i sig stora mängder av denna rotfrukt. Sedan kom kålroten på medeltiden vilken vi ju fortfarande uppskattar, åtminstone i rotmoset. Men har du inte redan gjort det, så prova att rosta klyftor av kålrot i ugnen tillsammans med lite olivolja, rosmarin och vitlök. Förvånansvärt gott.

Nu kanske den noggranne undrar om rotfrukter verkligen är grönsaker? Jodå, det kan man komma undan med eftersom grönsaker inte är en vetenskaplig term. Dock är tydligen morot numera en frukt efter ett beslut någonstans i EU-byråkratin.

Ibland undrar jag om aversionen mot grönsaker är en generationsfråga. Nu för tiden har matkulturen i Sverige utvecklats så att de flesta tar en viss hänsyn till råvarorna. Annat var det på 1960-talet. Då skulle grönsakerna kokas, och jag menar verkligen kokas. Den perfekta moroten serverades så mjuk att den mest tandlöse gamling fann den lättuggad. Samma sak med ärtorna, när de hällades ut på tallriken rullade de inte utan sjönk bara ihop i en trött pöl. Det här var även genombrottstiden för konserver och "djupfryst". Jag minns ännu alla konfrontationer med konserverad fruktsallad. Det var faktiskt först långt in i vuxen ålder som jag, tack vare en flickvans heroiska insatser, insåg att fruktsallad är en fullt ätbar (t.o.m. god!) dessert när den är gjord på färsk frukt. Kanske är det mot bakgrund av våra erfarenheter inte så konstigt om vi i min generation går omvägar runt grönsaksständer på sommarmarknaderna.

Naturligtvis vill jag bringa mina trogna läsare ett grönsaksrecept. Eftersom denna krönika ska handla om mat och matkultur tänkte jag denna gång göra en dykning i mitt kokboksbibliotek och plocka upp ett historiskt recept. Det är hämtat ur en samling som verkar vara privat inbunden och ha använts vid en matlagningskurs vid Centralsaluhallen 1921-1922. Receptet är alltså (minst) ca. 100 år gammalt. Rätten, som här kallas "Grönrätt av sparris" är en klassiker, omnämnd bland annat av Marcel Proust i

"På spaning efter den tid som flytt".

Det här receptet väcker för den moderne läsaren en del frågor. Exempelvis måste sparrisarna ha varit synnerligen magerlagda på 20-talet eller så var burkarna med sparrisknopp av gigantiska proportioner. Men använd sunda förnuftet och använd en rimlig mängd sparris. Och överkoka inte!

En annan fråga är säkert vad i hela friden muslinsås är för något. Men det är helt enkelt ett äldre svenskt namn på det vi idag kallar "mousselinsås"; hollandaisesås utrörd med vispad grädde. Du kan t.o.m. göra hollandaisen dagen innan och strax före serveringen vända ner den hårt vispade grädden i den rumsvarma såsen.

En tredje fråga är kanske hur man ska finansiera tryffelorgien i den här maträtten. Jag anser att i vart fall vintertryffel ger så mycket smak att det räcker med en. Tycker man att även det är för dyrt så skulle man kunna stänka lite tryffelolja på de kokta sparrisarna innan såsen hälls på. Eller så lämnar man tryffeln därefter helt och hållet. ■

Grönrätt av sparris (6 pers)

50 färskas sparrisar eller

en burk sparrisknopp

2 l vatten

30 g salt

Till garnering:

4 dl muslinsås

4-5 champinjoner

4-5 tryfflar

Skär champinjoner i strimlor och

fräs i smör. Skär tryffeln i fina strimlor.

Sparriserna kokas mjuka och får rinna av.

Den lägges sedan i en (silver-)karott, den

varma muslinsåsen hälls över; ovanpå

strös champinjon- och tryffelstrimlorna.

Tjugoettans bild
Foto: Kerstin Ekenberg

OM: Afternoon Tea

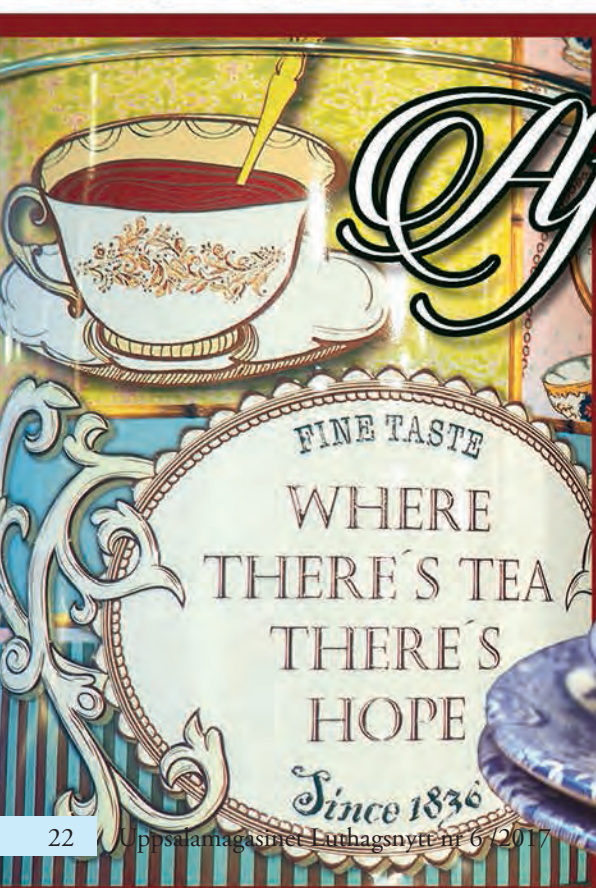
AFTERNOON TEA (AT) är en te-relaterad ritual som introducerades i Storbritannien under det tidiga 1840-talet. Ursprungligen var det en minimåltid som skulle dämpa hungern i väntan på middagen som i regel serverades runt åttatiden på kvällen.

Den lilla måltiden bör bestå av smörgåsar som oftast skärs upp i snittar, scones (som kom först på 1920-talet) med clotted cream och marmelad, småbakelser och kakor. I början var Afternoon Tea en privat tillställning som främst var avsedd för damer med ambitioner om att avancera ståndsmässigt. Det var först när drott-

ning Victoria engagerade sig i AT som det blev en tillställning av "riktig klass", så kallade "tea receptions" (te-mottagningar). Dessa mottagningar hölls ofta enligt öppethus-principen och kunde ha så många som tvåhundra gäster, mellan 16 och 19.

På de brittiska öarna erbjuder Afternoon Tea, nuförtiden, en stund för njutning. Och inte sällan kombineras det med festligheter som födelsedagsfester, inför bröllop eller dop - tillsammans med goda vänner. ■

Samtliga produkter på bilderna finns att köpa på Tehörnan.

Afternoon Tea

Han kallar sig frimodigt för ”en hacker” som till vardags arbetar vid Uppsala universitet. ”Hemma” är för författaren Christer Rindebratt kvarteren vid Gjuteriparken i Stabby och det är också där hans bok ”Fru Joredals knarkfabrik” främst utspelar sig. Möt en mångsidig man som skriver för att överleva.

SIGNERAT: PEDER STRANDH

En knarkfabrik i Luthagen

UTANFÖR KAFÉFÖNSTRET piskar höstregnet Mimmi Ekholms plats och vattenpölar reflekterar ljusen inifrån kaféet. Jag får syn på honom direkt där han sitter, en bit in i Mimmis Gjuteri Café & Bars varma lokal.

– Beställ du, säger Christer när vi har klarat av hälsningsfraserna. Jag har redan beställt en espresso så den kommer nog närsomhelst.

Skriver för livet

Att Christer Rindebratt började skriva var en ren överlevnadsstrategi. Den sjunde maj, 2015 fick han en stressrelaterad hjärtattack. Diagnosen blev överraskande nog att han led av ett så kallat bläckfiskhjärta. Eller som sjukdomen också har kallats; brustet hjärta.

Lite förenklat innebär det att vänster hjärtkammare formar sig som en ballong med smalt skaft vilket får som effekt att hjärtat inte kan pumpa ordentligt - resultatet blir andnöd och tillståndet kan leda till allvarlig hjärtsvikt. Sjukdomen som sådan är ett tämligen nyupptäckt och det man vet är att det främst är kvinnor som drabbas.

– Attacken orsakades av att jag saknade energi och viljan att leva. Just då fanns det mycket som tömde mig på energi; stress, konflikter, ohälsa, livsförändringar. Min livsenergi tog helt enkelt slut. Efter diagnosen insåg jag att jag måste finna mitt eget sätt att tillföra energi. Mitt sätt att ladda batteriet ... för att överleva. För mig är det att skriva berättelser.

Det blev två böcker i snabb takt inom fantasygenren. Därefter bytte han spår. Den senaste, Fru Joredals knarkfabrik, är det tredje och betydligt mer jordnära alstret som kommer ut på det egna förlaget Ymershorn.

Hittar historier i vardagen

Inspiration och idéer dyker upp litet varstans och närsomhelst, berättar Christer. Och vad kan väl fungera bättre som skådeplats för dramatik än de vardagsnära, som i hans fall hemkvarteren i norra Stabby och univer-

sitettsvärlden?

– Jag kan läsa eller höra talas om något och genast är ett frö till ett fiktivt händelseförlopp sått, säger han som om det vore den mest naturliga sak i världen.

Att ha ett flertal parallella historier som utvecklar sig i huvudet samtidigt som ännu fler, avsedda för kommande litterära verk, tar form låter för gemene man som en grannliga uppgift.

– Det är så jag fungerar, säger Christer torrt utan minsta stolthet i rösten och mer som ett sorts konstaterande.

Och det är klart, tänker jag för mig själv, att om ens liv hänger på det så kanske man har en viss förmåga att strukturera om i hjärnan. Men ändå. Jag, som redan har glömt var jag parkerade cykeln, kan inte låta bli att förundras och bli imponerad. Och av alla tänkbara scenarier kommer han på att en fru Joredal ska vara inblandad i en knarkfabrik mitt i Stabby. Var får karlen allt i från, och hur gör han för att överföra det till en berättelse som faktiskt hänger ihop och sedan kan ges ut i bokform?!

Vem är då denna fru Joredal? Knarkar hon själv eller är hon kanske släkt med den numera döda Colombianske knarkbaronen Pablo Escobar, sitt norskklingande efternamn till trots? Frågorna hopar sig och du har möjligheten att vinna ditt eget exemplar av Christer Rindebratts luthagsdeckare. Se tävlingsreglerna på sidan 31! ■

TÄVLING

Du har möjlighet att vinna ditt eget exemplar av Christer Rindebratts luthagsdeckare ”Fru Joredals knarkfabrik”. Se tävlingsreglerna på sidan 31.

Efter diagnosen insåg jag att jag måste finna mitt eget sätt att tillföra energi.

HSB BRF NORMANN - MED PLATS FÖR HELA FAMILJEN

I bnf Normann bor du bekvämt i lägenhet med ljus, öppen planlösning som ger plats för umgänge och lek. Generös förvaring genom klädkammare, skjutdörrsgarderober och källsortering. Lättillgänglig cykelparkering i entréer/källare. Välkommen på säljstart i visningslägenheten 28 januari 2018!

Storlekar 1–4 rok, 36–110 kvm
Fasta priser Ännu ej fastställt
Avgifter Ännu ej fastställt
Inflyttning Prel. kvartal 2, 2020
Säljstart Söndag 28 januari 2018, kl 12:00–15:00
 Gimogatan 9, Uppsala
Mäklare johan.e@maklarhuset.se
 Tel: 070-687 50 20
hsb.se/sok-boende

OM DU BOSPARAR I HSB KAN DU FÅ FÖRTUR TILL DIN NYA LÄGENHET.*

FÖLJ MED PÅ RESAN MOT FRAMTIDENS BOENDE I HSB LIVING LAB.

*Svebank är konföförande bank för HSBs bosparande. Enligt beslut av Riksgälden omfattas HSB Bosparkonto och HSB Fasträntekonto av den statliga insättningsgarantin. Varje kund har rätt till ersättning för sin sammanlagda kontobehållning i banken med ett belopp som motsvarar högst 950 000 kr. Riksgälden betalar ut ersättning inom 7 arbetsdagar från den dag banken försatts i konkurs eller Finansinspektionen beslutat att garantin ska träda in.

HSB – där möjligheterna bor

I ett rött gammalt 1800-tals timmerhus på Stabby allé bor Anita sedan många år tillbaka. Det står där vilsamt, mitt i den blandade bebyggelsen av radhus, villor och höghus. Lika rustikt som dess timmerstockar - lika självklart intar det sin plats, trots att det ursprungligen byggdes i Rasbo innan det senare flyttades till Luthagen, år 1921. **SIGNERAT MARIA KLEFBECK**

Ett hus med anor

DET ÄR EN SKÖN VARM KÄNSLA som välkomnar mig när Anita öppnar dörren och bjuder in mig i huset. Under många år har jag varit nyfiken på det vackra faluröda huset med sina svarta knutar och djupgröna accenter runt bl.a. fönstren. Gamla hus har för mig en själ då de alltid rymmer många berättelser. För nog är det väl så att det är alla människor som bott i dem, som kommit och gått genom åren ... Visst är det de som har satt sina avtryck och gett huset den karaktär som kan sägas sitta i väggarna.

Vi slår oss ned i den stora salen för att titta på gamla ritningar och annan dokumentation som Anita har

samlat på sig genom alla år. Bakom mig i hörnet står en praktfull och rikligt dekorerad gammal kakelugn. Hon berättar att det är den sista som finns kvar men att spår av ytterligare kakelugnar kan anas på sina håll i huset. På bordet framför oss har Anita lagt ut de åldrade pappersarken. Med blicken vandrar jag över de gulnade dokumenten, som med sina vackra snirklande bokstäver är lika eleganta som de är svårlästa för mig.

Med stock över sten från Rasbo till Stabby

Huset på Stabby allé byggdes till en början i Rasbo i slutet av 1800-talet, och verkade där som ►

Nedan: Länsmannagården i Skeke (Rasbo) vid förra sekelskiftet. Foto: Rasbo hembygds gilles arkiv

Anita med sonen Hans tittar på gamla ritningar.

Urklipp på husannonsen.

länsmansbostad. Den siste att bo i det i Rasbo var en Erik Mauritz Almgren. När han flyttade från huset 1917 monterades det ned, stock för stock. Fyra år senare, närmare bestämt den 26 januari 1921, ansökte kamreraren K. Haegermarck (genom den för våra läsare så bekante stadsarkitekten Gunnar Leche, reds anm) till byggnadsnämnden med följande ord: "Härmed får jag vördsamt anhålla om sammanslagning av mina två tomter No. 2 och 3 i kvarteret Frövid".

Kvarteret Frövid låg vid den här tiden utmed Norr-gatan inne i Uppsala. Men gatan skulle 1925 komma att byta namn, till det vi idag känner som Stabby allé. Och här sitter vi nu i Anitas hus som alltså står på två tomter. Men hon ser själv ingen anledning att stycka av tomten.

– Det skulle bli så märkligt tycker jag att ha en mindre tomt till ett så stort hus, säger hon och blickar ut genom fönstret där den stora trädgården skymtas.

Anitas år med huset

Anita stuvar om bland dokumenten på bordet samtidigt som hon, i tanken, tar mig med till en annan tid i Småland.

– År 1953 dog min morfar, berättar hon. Mamma var enda barnet och fick då ära en fastighet i Nässjö. Vi bodde då på Ringgatan här i Uppsala och ville inte flytta ifrån staden. Hon minns att hennes mamma fick det goda rådet av "farbror Hjalmar" att hon skulle investera pengarna, så att de kunde förränta sig. Via en

Alla var nyfikna på huset helt enkelt, och min mamma var en mycket social person.

annons i tidningen fick de sedan nys om att det gamla länsmannahuset var till salu.

– Titta här så ska du få se vad min pappa sparade, säger Anita och visar mig en liten gulnad papperslapp (se bild) som är urklippat av annonsen.

Den första februari 1954 gick flyttlassen från tvärum-maren på Ringgatan till huset på Stabby allé 20. De flyttade in på nedervåningen. På övervåningen, som har egen ingång utifrån, fanns då precis som nu två lägenheter.

– Trots att vi hade ärvt pengar tvingades vi att ta lån och räntor och driftskostnader gjorde att vi började hyra ut rum till studenter. De båda lägenheterna på övervåningen hyrdes också ut.

Anita vittnar om att familjen trivdes i huset från allra första stund, precis som hon gör idag.

– Det har alltid varit lätt att slinka in här och genom åren har vi haft oräkneliga sammankomster av olika slag i huset.

Första sommaren familjen bodde på Stabby allé hade de "hur många nattgäster som helst", minns hon.

– Alla var nyfikna på huset helt enkelt, och min mamma var en mycket social person som snart tog kontakt med grannarna som bodde runt omkring.

Hennes pappa gillade att fixa och bygga och hon visar en vacker liten modell av huset som han gjorde i trä (se bild). När vi går husesyn visar Anita mig hur hennes pappa har tagit masonitskivor som legat som plattor för stora tygrullar och tagit dessa rektangulära bitar

och täckt stora delar av källarens innertak, med, ungefär som man gjorde med eternitplattor på fasader. Källaren är stor och rymlig. Här har det också bott folk och under en period var ett utav källarens rum uthyrtd till en skräddare som hade sin verkstad här.

I början av 1980-talet tyckte en granne, som var duktig på byggnadsvård, att de borde ge huset en genomgående renovering. Sagt och gjort, 1984 tömdes hela kåken och en totalrenovering gjordes där bl.a. rumsindelningen ritades om. Man tog också bort de gamla korkmattorna och tog fram det fina gamla trägolvet igen. I det numera stora köket syns det i trägolvet, var gränsen till jungfrukammaren en gång gick och var kakelugnar var placerade. På övervåningen fanns (innan renoveringen) en etta, en tvåa och ett omgjort badrum som förvandlades till ett rum med kokvrå på 15 kvm.

Under 1960-talet gifter sig Anita och flyttar till annat hus på gatan. Hon och maken får tre barn. Hennes föräldrar bor kvar i det stora huset på nr 20. År 2000 dör Anitas mamma och 2001 hennes pappa. Anita flyttar 2001 in i huset igen. Och precis som det var den där gången 1954 så är det fortfarande ett hus med flera hushåll. Men skillnaden denna gång är att hon inte hyr ut några rum på nedervåningen. Numera huserar hon och

Liten trämodell av huset som Anitas pappa gjort

katten där själva. Men på övervåningen, med ingång från utsidan, så är det fortfarande två separata lägenheter som hyrs ut.

Tillbaka vid bordet i den stora salen låter mig Anita förstå att det mycket som har hänt i kvarteret sedan det tidiga 1920-talet när huset flyttades till Stabby allé.

– När vi flyttade hit var den sista delen av gatan belagd med grus och bara hälften så bred. Rester av allén med almar fanns på den tiden kvar på vår sida av gatan, berättar hon och pekar ut genom köksfönstret. Hon tar fram gamla fotografier och visar mig hur gatan har förändrats under de senaste 100 åren. Snett över gatan låg, ända fram till 1966, Stabby pojkhem, tidigare även barnhem (läs mer om det i Um Luthagsnytt nr 1/ -2012 som du finner på luthagsnytt.se)

Hundra år på tre sidor

Gator som bytt namn, hus som har flyttats, tomter som delats av, hus som rivits, hus som har byggts, almallé och ett pojkhem/barnhem ... Tänk att en enda gata och dess kvarter kan ha förändrats så mycket på knappt etthundra år. Jag har bott i kvarteren i snart 16 år och har tills nu trott att jag ”känner min byggd”. Men när jag lämnar Anita är det med känslan av att jag fortfarande bara befinner mig i början av min bekantskap med kvarteret. Mer om allt detta en annan gång... Och ett stort tack till Anita för besöket! ■

” När vi flyttade hit var den sista delen av gatan belagd med grus och bara hälften så bred.

Kul Jul-Piñata

Är du en jäkel på rim? I samband med julhögtiden aktualiseras denna rimfärdighet år efter år. Nytt för i år är att du - utöver att du för en stund får briljera vid julklappsutdelningen med din slagkraftiga ordakrobatik - nu kan kamma hem någon av de många fina vinster UM Luthagsnytt's JulPiñata innehåller ... Allt med hjälp av din verbala taktkänsla! Tips, läs mer om vad en piñata är längre ned.

Tävlingsregler:

1. Du väljer själv den vara, tjänst eller liknande som du tänker dig att rimmet ska handla om.
2. Sänd sedan ditt rim till oss via post eller e-post med rubriken "UmLN JulPinata 17" alternativt...
3. Dela på Instagram med taggen #luthagsnytt_julpinata17
4. Vi behöver ditt namn och kontaktuppgifter* för att kunna meddela dig vid ev. vinst
5. Sista tävlingsdag är 11/1 (11 januari)

I samband med den mer traditionella julgransplundringen, den 13 januari, kommer vi att avslöja vinnarbidragen genom att publicera dessa på Um Luthagsnytt's webb-, Facebook- och Instagramsidor. I Jul-Piñatan finns gåvor från våra kamrater (du ser dem i rutan här intill). Så värm upp de små grå, vässa pennan/ kalibrera dataskärmen och sätt igång att rimma. Lycka till! /Redaktionen

I årets JulPiñata:

- Boken "Fåglar i staden" av Roger Gyllin och Ingvar Svanberg
- Boken "Fru Joredals knarkfabrik" av Christer Rindebratt (signerad)
- Grekiska läckerheter från Myrtos Uppsala
- Uppsalapralinen från Chocolate och Lindvalls Kaffe
- Kaffe i vacker plåtburk från Lindvalls
- Rustik trälåda med delikatesser från COOP Konsum Ringgatan

* Dina kontaktuppgifter publiceras ej.

En piñata är en färgglad figur som innehåller exempelvis presenter, godis och frukter. Den hängs oftast upp i snöre under ett träd eller tak. Deltagarna tar på sig ögonbindlar och försöker slå sönder piñatan med hjälp av käppar eller slagträn för att på så sätt få ta del av dess innehåll. En piñata är gjord av material som är lätt att slå sönder, exempelvis halm, papper-maché eller lera. Tidigare hade de ofta formen av djur men det har blivit vanligare att forma piñatan som tecknade figurer, fordon eller företagsmaskotar. Den går att köpa i butiker som säljer festartiklar. Piñatan används vid firande av bland annat födelsedagar och högtider, inte minst i spansktalande länder i Latinamerika. Den är även ett stående inslag vid Posadas, de traditionella festerna i juletid som hålls till minne av Josef och Marias vandring till Betlehem. I Mexiko är piñatan traditionsenligt formad som en stjärna med sju spetsar. Detta representerar djävulen och de sju dödssynderna. Genom att slå sönder piñatan får man således djävulen att släppa ifrån sig de goda ting denne tagit.

Källa: Wikipedia

Det ligger i tiden

december - februari

Frysta Bublör på Galleri I

Ett (delvis) interaktivt filmkonstverk om mobbning och utfrysning som väckt debatt. Regi av Martin Lima de Faria. Sysslomansgatan 1. Utställningen pågår t.o.m. 17 december.

Kleerup på UKK (\$)

Artisten framträder med alster från sin senaste EP "Recapture". Torsdag 14 december kl. 20-22. Vaksala torg 1 | Läs mer på ukk.se/program/kleerup

Silversmeden Eva Nedergård

Se hennes smycken som inspirerats av havets rikedom. Utställningen pågår t.o.m. 20 december. Arrangör Ateljé54, Vretgränd 6 A | Läs mer på ateljé54.se

Champagneprovning (\$)

Smaka och lär dig mer om festdryckens historia. 16 dec. Plats: Trädgårdsgatan 5 A. Läs mer på taysta.se

Millencolin på Katalin (\$)

Med senaste albumet True Brew i bagaget gästspelar Örebro-bandet i Uppsala den 16 dec. Godsmagasinet östra station | Läs mer på brink-berger.se

Språkkafé i Missionskyrkan

Måndagar t.o.m. 18 dec. anordnas språkträning och läxhjälp för ensamkommande ungdomar. 17-18:30 | St. Olofsgatan 40

Våra stora rovdjur, Biotopia

Vara med på museets stora rovdjursshow, ca 15 min, där de berättar om varg, lo och björn och hur du kan ta reda på var dessa djur finns. Kl. 11.15 och kl. 14.00, Biotopia på Vasagatan 4.

Elvis Presley Birthday Party, Katalin (\$)

Kulturhjältarna bjuder in till musikalisk eufori i the King's anda. Lördag 6 januari kl. 19. Adress: Godsmagasinet östra station.

Äventyret Aladdin, IFU Arena (\$)

Humor för alla mellan 3 och 100 år utlovas när Markoolio, Claes Malmberg m.fl. tar sig an det orientaliske Aladdin. 13 januari kl. 13.00.

Cirkusföreställningen Cirkuscit, Grand (\$)

Cirkus Aros, cirkustrupp med ungdomar från Uppsala Ungdomscirkus. Akrobatik, jonglering och trolleri på hög nivå och allt med en magisk touch. Lö. 20 januari kl. 14-15.30 | Trädgårdsgatan 5.

Lustans Lakejer, Katalin (\$)

Kultbandet från 1980-talet, LL, med frontmannen Johan Kinde gästar Uppsala. Nu förstärkta av Richard Barbieri på synthesizers. Lö. 20 januari kl. 19-24 | Adress: Godsmagasinet östra station.

Uno Sveningsson, UKK (\$)

Sångaren från klassiska bandet Freda' och med låtar som "Under ytan" kommer till UKK. 16 februari kl. 20-22 | Vaksala torg 1.

Chaplin och Ildikó Enyed på Fyrisbiografen

St. Olofsgatan 10 | fyrisbiografen.com

\$ = evenemanget kostar pengar/är avgiftsbelagt.

Välkommen till Mimmi's Gjuteri!

Ekologiska kaffeböner märkt med Europalövet, Krav och Rainforest Alliance. Självklart nymalet. För varje kaffedryck som säljs hos oss doneras nu 1kr till välgörenhet! (läs mer på s. 17)

Vi serverar både brunch, lunch och kvällsmat med fulla rättigheter. Beställ din tårta och smörgåstårter hos oss.

Varje kväll efter 16:00 har vi After Work-erbjudande och håller gärna öppet längre vid större sällskap.

Nu tar vi även in lokalt producerad öl Tempel/Aros som bryggs här i Uppsala. Arrangera din fest hos oss, vi ordnar mat, dryck och lokalen efter era önskemål. Håll exempelvis nyårsfest, kalas eller annat hos oss utan lokalhyra!

Nybakta lussebullar varje dag fram till nya året!

ÖPPETTIDER:
Sön-Tors 09:30-19:00
Fre-Lör 09:30-21:00
Mimmi Ekholms Plats 9
752 21 Uppsala
Tel: 018-50 21 00
Parkering 1h gratis under ICA

Mimmi's Gjuteri – Café & Bar

Mimmisgjuteri

TÄVLING

Vi söker KORTA berättelser om LUTHAGEN

UM Luthagsnytt och författaren Christer Rindebratt bjuder in till en tävling!

Känner du till en bra anekdot eller kort berättelse som utspelar sig i Luthagen? Det kan vara en rolig betraktelse om en händelse, en känd person, ett företag eller ett område. Det får gärna vara historiskt relaterat och av allmänintresse för oss som bor i Luthagen.

Skriv ned den och skicka till redaktion@luthagsnytt.se. Märk brevet med "Anekdottävlingen". Sista datum för att vara med i tävlingen är onsdagen den sista januari (31/1 2018).

De bästa bidragen publiceras här i UM Luthagsnytt. Och vem vet, kanske din anekdot dyker upp i någon av Christer Rindebratts framtida Luthagsdeckare? Dessutom erhåller de fem bästa bidragen extra priser enligt följande:

Första pris: I flaska Sigurds fenomenala och extremt heta chilisås baserad på en av världens starkaste chilis: the Carolina Reaper* (Läs mer nedan till vänster). Dessutom så klart ett signerat exemplar av boken Fru Joredals knarkfabrik!

2:a till 5:e pris: Ett personligt signerat exemplar av boken Fru Joredals knarkfabrik.

* Heta fakta från den amerikanska södern

Carolina Reaper (CR) är namnet på världens starkaste chilifrukt enligt Guinness Rekordbok 2014. Den här typen av heta mäts i den s.k. SHU (Scoville Heat Units). I jämförelse med ex. jalapeños 100,000 - 350,000 SHU kan en Carolina Reaper vara upp till 140 gånger starkare. Den är så stark att du rekommenderas att bära handskar och skyddsglasögon innan du ens handskas med den annars så vackra röda frukten. Upphovsmannen bakom CR är "Smokin" Ed Currie vid PuckerButt Pepper Company i Fort Mill, South Carolina USA.

Nu dröjer det ända till 23 februari innan du håller nästa nummer av UmLN i handen. Tills dess ses vi på våra digitala plattformar. Väl mött där!

Följ Luthagsnytt på Facebook, Instagram eller luthagsnytt.se

Sommarro Fastighetstjänst AB

**Daniel Alm
VD**

Sommarro Fastighetstjänst AB
Norbyvägen 63
752 39 UPPSALA
Kontor 018-53 29 42
Mobil 070-666 56 76
info@sommarrofast.se

www.sommarrofast.se

Varför kan inte Elin sitta still?

Lär dig mer om adhd och andra funktionsnedsättningar.

Besök oss på S:t Johannesgatan 28 D eller på www.regionuppsala.se/infoteket

Infoteket om funktionshinder

KONTAKTA OSS

redaktion@luthagsnytt.se
www.luthagsnytt.se

Besöks- och postadress

Luthagsnytt
c/o Strandh-Klefbeck
Media KB
Övre slottsgatan 6
(en trappa ned)
SE-753 10 UPPSALA

Kontaktinfo

Redaktion och annons:
018-432 01 94
redaktion@luthagsnytt.se
Ansvarig utgivare och redaktör:
Peder L.G. Strandh

Framsidan

Länsmannagården i Skeke (Rasbo) vid förra sekelskiftet.
Foto: Rasbo hembygdsförenings arkiv.

Skribenter i detta nummer

Maria Klefbeck, Kewin Madsen, Lars-Olof Mattsson, Peder Strandh och Harold Wrangk.

Illustrationer

Anna Bjelvenfelt och Peder Strandh

Grafisk form

Peter Lundvik, fasonera.se

Instagram-redaktör

Lisa Hamdan McConnell

Redaktionellt material

skickas till
redaktion@luthagsnytt.se

Ekonomi

Maria Klefbeck
Tel. 073-04 581 04
annons@luthagsnytt.se

Upplaga

5.800 ex

Utgivningsdagar 2018

23 februari
20 april
15 juni
24 augusti
19 oktober
7 december

Materialgranskning

Luthagsnytt förbehåller sig rätten att avböja olämpliga annonser liksom att avböja eller redigera insända redaktionella bidrag.

Produktion/tryck

Strandh-Klefbeck Media KB
ÅTTA.45 TRYCKERI, Järfälla
www.luthagsnytt.se

Deadline nästa nummer

23 januari
– ute i butik 23 februari

Tipsa Luthagsnytt

redaktion@luthagsnytt.se
eller på sms/mms till:
0704-79 59 13

Swish 123-5680160
Pg 409696-2

Sista chansen i klassiska kvarter

Med sitt läge vid Gjuteriparken och Mimmi Ekholms plats är Anemonen en fortsättning på Luthagens tradition som omtyckt bostadsområde. Men det är framför allt inuti lägenheterna som vi tänkt till lite extra för dig. Bland annat handlar det om extra stora fönster som kan göra dina tråkiga måndagar lite ljusare och fullt utrustade kök som gör de festliga helgmåltiderna ännu roligare.

Det här är bostäder för ditt nya vardagsliv.

ANEMONEN, UPPSALA

Storlek: 2–3 rok, 54–78 kvm

Pris: 2 495 000–3 250 000 kr

Månadsavgift: 3 478–4 514 kr

Tillträde: kvartal 1–2, 2018

Mäklare: Sara Ekeljung, 0762-00 96 55, sara.ekeljung@widerlov.se

Läs mer om Anemonen på jm.se

Hus att trivas i